

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ศุภาภรณ์ ใจแก้วทิ¹ และ สุเนตร ทองคำพงษ์²

Received: 21 April 2023; Revised: 8 May 2023; Accepted: 22 May 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประชากร คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา จำนวน 132 คน แหล่งข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า สภาพของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะการบริหารจัดการองค์การ และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการบริหารจัดการองค์การ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสาร แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมความคิดเห็นการทำงานเป็นทีมใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาช่วยในการตัดสินใจเมื่อเผชิญปัญหาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ มีการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินตัวเองเพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนกลับ และมีช่องทางการสื่อสารหลายรูปแบบทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นหลักเพื่อลดการติดเชื่อโรคโควิด-19

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร, ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา, สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก

Email : supaporn2910@gmail.com โทร. 091-8704140

² ดร. , อาจารย์ที่ปรึกษา ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก

Email : zunato7@gmail.com โทร. 096-9455953

Development Process Administrative Skills of School Administrators In The Situation of COVID-19 Epidemic in Mae Pa – Maekasa School Group under Tak Primary Educational Service Area Office 2

Supaporn Jaikawti ¹and Sunate Thongkampong²

Abstract

The objectives of this research were to study the conditions, problems and development process administrative skills of school administrators in the situation of the Covid-19 epidemic in Mae Pa-Maekasa school group under Tak primary educational service area office 2. The population were 132 administrators and teachers in the Mae Pa-Mae Kasa school group. Source of information, 9 experts collected data using questionnaires and interviews, data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results showed that the state of school management skills of administrators in the overall and individual aspect of the Covid-19 epidemic situation was at a high level. The order of average from highest to lowest is Communication skills, interpersonal skills, technology and digital skills, organizational skills and critical thinking and creativity respectively. Problems of schools management skills was found that the problems with analytical thinking skills and creative thinking were the most followed by organizational management skills technology and digital skills, interpersonal and communication skills respectively. The way to develop skills is should brainstorm ideas focus on teamwork and use professional learning communities to help. Make decision with safety as a top priority, adjusting budget plan in line with the Covid-19 pandemic. Self-improvement in using technology, assessing teacher satisfaction with schools administrators conduct self-assessment for feedback and have a variety of communication channels both formal and Informal using technology to reduce the spread of Covid-19.

Keywords: Administrative Skills, Administrative Skills of School, The Situation of COVID-19 Epidemic

¹ Master's degree student, Master of Education Program, Faculty of Education, Northern College
Email : supaporn2910@gmail.com ,Tel. 091-8704140

² Dr., Advisor Lecturer, Lecturer of Master of Education, Faculty of Education, Northern College
Email : zunato7@gmail.com Tel. 096-9455953

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทั่วโลกต่างหามาตรการรับมือที่ดีที่สุดก่อนมาลงเอยด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมหรือ Social Distancing จนนำไปสู่การปิดเมือง ปิดเศรษฐกิจ และปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมา นั่นกลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่าร้อยละ 90 ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบ ถูกบั่นป่วนกระบวนการเรียนรู้ และบางส่วนยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกการศึกษาแบบปัจจุบันทันด่วน ซึ่งให้เห็นถึงประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่อาจรุนแรงสาหัสมากขึ้นเป็นทวีคูณ การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำยิ่งแย่กว่าเดิม ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด19 (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีความตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าว และคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอน และ บุคลากรทางการศึกษา โดยตระหนักอยู่เสมอไม่ว่าสถานการณ์แวดล้อมจะเลวร้ายและรุนแรงแค่ไหน การเรียนรู้ที่เข้าถึงและมีคุณภาพสำหรับเด็กไทยทุกคนเป็นเป้าหมายสูงสุด ตามแนวคิด “การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” (ประเสริฐ บุญเรือง, 2563 : 408-409)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งให้เห็นว่าทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญมาก ทั้งการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ความเข้าใจผู้อื่น มองตัวเองเป็นพลเมืองโลก และมองผู้อื่นด้วยความเชื่อมโยงกันในระดับโลก มีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์เวลาเจอเหตุการณ์ไม่คาดฝัน รวมถึงเรื่องความรู้ใหม่ ๆ เช่น ทักษะด้านดิจิทัล หรือการเงิน และทักษะการจัดการตัวเอง ภาวะผู้นำ การทำงานร่วมกัน เป็นประเด็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทางด้านสังคมศาสตร์หลายศาสตร์ รวมถึงศาสตร์ด้านมนุษยวิทยา มีความเข้าใจ มองเห็นความต้องการที่แตกต่างกันของคนที่แตกต่างกันไม่เท่ากันในวิกฤต อีกทั้งวิธีการที่พยายามใช้แก้ปัญหาในยุคโควิด-19 ทั้งกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ หรือทางสังคม รวมถึงนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ก็ล้วนเกี่ยวพันกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งสิ้น ทักษะดังกล่าวจึงสำคัญมากในการเอาตัวรอด (สฤณี อาชวานันทกุล, 2563 : 150-151)

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เพราะการบริหารจะดำเนินการไปได้ด้วยดี บรรลุจุดประสงค์ และประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับคุณลักษณะหลายประการของผู้บริหาร เนื่องจากปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับยุคสมัย และทันเหตุการณ์เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับ

มอบหมายตามกฎหมายในการใช้ความรู้ความสามารถและทักษะของตนเพื่อนำบุคลากรในองค์กรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผน และนโยบายที่ได้วางไว้ให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพ มีทักษะที่สามารถจัดการบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่สร้างความท้าทายให้ผู้บริหารใช้ความสามารถและทักษะที่หลากหลายในการแก้ปัญหาและบริหารสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (โชษิตา ศิริมัน, 2563 : 407-416)

ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีแนวทางการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จ ในการจัดการเรียนรู้ มีการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบายผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมถึงการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของครูและนักเรียน จากการระบาดของโควิด-19 จะทำให้คนเกิดการเรียนรู้ที่จะปรับตัวเป็นแนวปฏิบัติใหม่เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในปัจจุบันและในอนาคต (โสธยา สือรี, 2564 : 3)

กลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีเขตติดต่อกับชายแดนไทย-เมียนมาร์ เมื่อปีการศึกษา 2564 มีการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างหนักจนทำให้ต้องปิดการเข้า-ออกชายแดน เป็นพื้นที่สีแดงเข้มตลอดปีการศึกษา ทำให้สถานศึกษาถูกปิดไม่ให้ใช้สถานที่ได้ตามมาตรการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากรายงานผลการดำเนินงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีงบประมาณ 2565 พบว่าทุกโครงการมีปรับวิธีการดำเนินงานภายใต้มาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สถานการณ์ดังกล่าวทำให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ จึงจำเป็นต้องปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษาเทียบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โดยพบว่ามีความเฉลี่ยลดลง -4.22 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2565 : 105) ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไก และตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงาน ตลอดจนแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการคาดหวังไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน มีขอบเขตด้านเนื้อหา กลุ่มเป้าหมายและตัวแปร ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาสภาพและปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างปี 2560-2564 แล้วกำหนดเป็นขอบเขตด้านเนื้อหา 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ทักษะการสื่อสาร
- 1.2 ทักษะมนุษยสัมพันธ์
- 1.3 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล
- 1.4 ทักษะการบริหารจัดการองค์การ
- 1.5 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน และครูผู้สอนจำนวน 123 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 สภาพของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2

3.2 ปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างปี 2560-2564 แล้วกำหนดเป็นขอบเขตด้านเนื้อหา 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ทักษะการสื่อสาร
- 1.2 ทักษะมนุษยสัมพันธ์
- 1.3 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล
- 1.4 ทักษะการบริหารจัดการองค์การ
- 1.5 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยกำหนดคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มนักวิชาการทางการศึกษา ได้แก่ คณาจารย์ผู้ปฏิบัติงานการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ตั้งแต่ระดับวิทยาลัยขึ้นไป จำนวน 3 คน

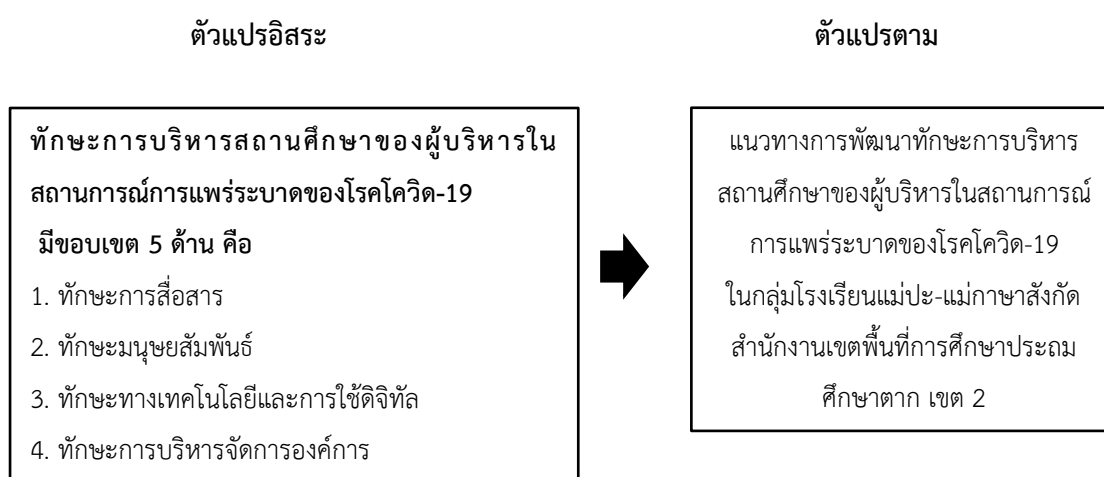
2.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป บริหารสถานศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 3 คน

2.3 กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สอนในสถานศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 3 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน และครูผู้สอนจำนวน 123 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating scale) และตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แบบสอบถามแบบกำหนดข้อความให้เลือก (Multiple Choice) ได้มากกว่า 1 คำตอบ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยการวิเคราะห์รายงานการวิจัยกำหนดเป็นประเด็นหลักและข้อคำถามรายด้าน ได้ขอบเขตด้านเนื้อหา 5 ด้าน
2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ครอบคลุม และข้อเสนอแนะ ก่อนนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
5. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไว้ 3 ระดับ คือ สอดคล้อง = +1 ไม่แน่ใจ = 0 และไม่สอดคล้อง = -1 โดยกำหนดค่า IOC รายข้อต้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มที่ใช้ในการวิจัย แต่ต้องผู้ที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach,

1990, pp.202-204) กำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามไว้ที่ระดับ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.959

7. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 132 ฉบับ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้นตามกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์ โดยนำผลการวิจัยสภาพและปัญหาในขั้นตอนที่ 1 ทั้ง 5 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการทดสอบเครื่องมือ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและสร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์

2. นำผลการวิจัยสภาพทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ - แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในขั้นตอนที่ 2 ที่มีสภาพปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดของแต่ละด้าน มาสร้างเป็นคำถามรายด้าน

3. นำผลการวิจัยปัญหาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ - แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จากตอนที่ 2 ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบข้อคำถาม

4. นำผลการศึกษาสภาพและปัญหาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มาสรุปอุปนัยเพื่อใช้เป็นข้อสัมภาษณ์แนวทางการบริหารรายข้อ

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง การใช้ภาษา และความครอบคลุมด้านเนื้อหา นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

6. จัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยขอหนังสือแต่งตั้งจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ นัดหมายวันและเวลารวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ จัดลำดับ สรุปอุปนัยและนำเสนอแบบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

1. สภาพของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะการบริหารจัดการองค์การ และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. ปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า มีปัญหาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการบริหารจัดการองค์การ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมความคิด เน้นการทำงานเป็นทีม ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาช่วยในการตัดสินใจเมื่อเผชิญปัญหาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ ปรับแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พัฒนตนเองในการใช้เทคโนโลยี มีการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินตัวเองเพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนกลับ และมีช่องทางการสื่อสารหลายรูปแบบทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นหลักเพื่อลดการติดเชื้อโรคโควิด-19

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะการบริหารจัดการ และทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประสานความร่วมมืออย่างเข้มแข็งกับผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนในการดูแลนักเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุด ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างขวัญกำลังใจ พุดจูงใจให้เกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติตามนโยบายของต้นสังกัดผ่านทางเพจของโรงเรียนหรือกลุ่มไลน์เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ ทักษะการบริหารจัดการองค์การ ผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง และปลอดภัยจากโรคโควิด-19 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมจัดทำมอบหมายภาระงานได้เหมาะสมตรงตามความสามารถ และสอดคล้องกับการปรับตัวตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาพร ไชยพลบาล (2561 : 108) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิควิธี และทักษะด้านความคิดรวบยอด สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 145) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และ

ทักษะการกระตุ้นจิตใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชษิตา ศิริมัน (2564 : 407) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวม และรายทักษะ 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2. ปัญหาของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีปัญหาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสรยา สือรี (2564 : 137) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำรับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส พบว่า มีปัญหาทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ลักษณะเดียวกัน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมความคิด เน้นการทำงานเป็นทีม ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาช่วยในการตัดสินใจเมื่อเผชิญปัญหา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญรองลงมา ควรให้อิสระกับครูผู้สอนในการดำเนินโครงการที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้วางแผนและนำเสนอความคิดเห็น โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ชี้แนะเท่านั้น ควรฟังให้มาก ถามเพื่อให้ได้ข้อมูล อ่าน แลกเปลี่ยนกับผู้เชี่ยวชาญ และลงไปสำรวจปัญหาด้วยตัวเองให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอก่อนตัดสินใจ และเลือกวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ควรได้รับการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ และการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาคุณภาพเป็นที่เลื่อมใส และมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างสร้างสรรค์ และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออกพร้อม

ที่จะเผชิญ เสี่ยงกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสร เจียมทอง (2561 : 106) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออกพร้อมที่จะเผชิญ เสี่ยงสภาพการณ์ต่าง ๆ ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค์ผลงาน ที่เกิดจากความคิดริเริ่มใหม่ ๆ และผู้บริหารได้นำความคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ร่วมกับประสบการณ์เดิมมา ใช้ในการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากร ได้แสดงความคิดหรือข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่พบว่า สภาพของทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเบื้องต้น ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดหรือข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เน้นการทำงานเป็นทีม ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาช่วย ในการตัดสินใจเมื่อเผชิญปัญหาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยคำนึงถึงความปลอดภัย เป็นสำคัญ ควรให้อิสระกับครูผู้สอนในการดำเนินโครงการที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้วางแผนและนำเสนอความคิดเห็น โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ชี้แนะ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยนำไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาท่านอื่น ๆ เกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปสู่นโยบายขับเคลื่อน การพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นำแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหาร

สถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไปดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งมีการติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อใช้ในการวิจัย 5 ด้าน มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับ ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในครั้งต่อไป คือ

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารหลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
3. ควรมีการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตภัยพิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โชษิตา ศิริมัน. (2564). ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วารสารสู่ชีวิตใหม่ด้านงานวิจัยทางสุขภาพ และการบริการ. ปีที่ 8: หน้า 407-416.
- ประเสริฐ บุญเรือง. (2563). แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นจากจาก : <http://www.spm7.go.th>.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรียาพร ไชยพลบาล. (2561). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สฤณี อาชวานันทกุล. (2563). ทักษะการเรียนรู้ยุคใหม่ในโลกหลังโควิด-19 ที่คนรุ่นใหม่ต้องมี. สืบค้นจาก : <https://workpointtoday.com>.

โสธยา สือรี. (2564). ทักษะภาวะผู้นำรับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2.(2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้นจาก : https://www.takesa2.go.th/site/index.php?option=com_users&view=reset.